

KRÓLICZE ABC

czyli

INSTRUKCJA OBSŁUGI KRÓLIKA

KIM JEST KRÓLIK?

Królik nie jest gryzoniem, choć błędnie jest do gryzoni zaliczany. Królik należy do zajęczaków. Królik jest koprofagiem, co oznacza, że ma dwuetapowy sposób trawienia pokarmu. Wydalane są przez niego dwa rodzaje bobków, z których pierwszy, zwany cekotrofami, zawiera dużo cennych witamin i jest natychmiast zjadany przez uszatka (**NIE WOLNO** tego zabraniać króliczkowi!). Po powtórny kontakt z florą bakteryjną jelita ślepego – ten rodzaj odchodów jest wydalany w postaci zwykłych, suchych bobków.

Należy pamiętać, że królik miniaturowy nie będzie tak oswojony jak pies czy kot i jest bardziej niedostępny i nie do końca rozumiany.

Nie często udaje się tak przyzwyczaić królika do bycia zwierzęciem domowym, aby dał się brać na ręce i głaskać na kolanach, jednak większość królików uwielbia być głaskana na poziomie podłogi.

Dorosły królik miniaturowy osiąga wagę od około 1,30 kg do 3 kg.

Życie królika trwa zwykle od 6 do 10 lat.

Do zdrowia i szczęścia potrzeba mu ruchu, odpowiedniej diety i uwagi opiekuna.

PAMIĘTAJMY – gdy kupujemy lub bierzemy króliczka do siebie, **BARDZO WAŻNE** jest, aby miał on **CO NAJMNIEJ 8 TYGODNI!** Zbyt wczesne zabranie go od matki najczęściej powoduje poważne dolegliwości, a nawet śmierć w ciągu kilku dni.

Królik to bardzo ciekawskie i towarzyskie stworzenie – może stać się naszym przyjacielem, jeśli tylko poświęcimy mu odpowiednią ilość czasu. **Nie traktujmy królików jak rzeczy**, które -gdy nam się znudzą - można oddać lub wyrzucić! Są to żywe stworzenia, które również mają uczucia, które cierpią tak samo jak my, gdy dzieje się im krzywda.

KLATKA

Klatka dla królika powinna być nie mniejsza niż 80 cm x 40cm x 40 cm. Z przodu musi mieć drzwiczki i stać na podłodze, by uszatek mógł swobodnie do niej wchodzić i wychodzić.

Królik powinien być wypuszczany na co najmniej **3- 4 godziny w ciągu doby** lub dłużej. W rogu klatki warto postawić kuwetę, z drewnianym, nie zbrzylającym się żwirkiem.

Ściółka na całej powierzchni klatki nie jest konieczna, a wręcz przeszkadza w nauczaniu królika czystości. Jeśli uszatkowi ślizgają się łapki, można na dno klatki położyć kawałek wykładziny, szmatkę lub ręcznik.

MÓJ DOM MOJA TWIERDZA

Należy pamiętać, że klatka dla królika powinna być miejscem bezpiecznym, gdzie może się on schronić w razie niebezpieczeństwa. W naturze taką rolę pełni nora. Dlatego może się zdarzyć, że zarówno samiec jak i samica w okresie dojrzewania zaczną być w klatce agresywne – broniąc jej jako swojego terytorium. Okres ten (od ok.5-6miesiąca do 14miesiąca) musimy przeczekać. Jeśli zachowania agresywne pozostaną, należy pomyśleć o kastracji/sterylizacji naszego podopiecznego. Taki zabieg pomoże nam w opanowaniu niechcianych zachowań (znaczenie terenu moczem, agresja, odruchy kopolacyjne, urojona ciąża) oraz, co najważniejsze, zmniejszy ryzyko chorób płciowych oraz niechcianych ciąż. Zdrowy i znajdujący się pod dobrą opieką królik może dożyć nawet kilkunastu lat!

PIELĘGNACJA

Pomimo, że króliczki przeważnie **nie lubią** być brane na ręce, każdy opiekun powinien nauczyć się bezpiecznie podnosić swojego króliczka. Królików **NIE WOLNO podnosić za uszy!** Bezpieczną metodą jest podtrzymanie króliczka jedną ręką w okolicach klatki piersiowej (blokujemy przy tym łapki), zaś drugą dłonią, podnosimy jego zadek. Króliki mają delikatny szkielet kostny i łatwo je skrzywdzić nieodpowiednim obchodzeniem się z nimi.

Uszatki są czyściochami i na ogół same świetnie sobie radzą z pielęgnacją futerka. W niektórych przypadkach, zwierzątek jednak nie jest w stanie się umyć, a wtedy możemy delikatnie wyczyścić zabrudzoną sierść chusteczką zwilżoną wodą. W przypadkach **bardzo wyjątkowych** można króliczka umyć (na przykład, gdy nie jest on w stanie sam

oczyszczyć futerka od długo trwającej biegunki) **NALEŻY WTEDY BARDZO UWAŻAĆ, ŻEBY KRÓLICZEK PRZEBYWAŁ PO KĄPIELI W CIEPŁYM POKOJU, NALEŻY GO CHRONIC PRZED PRZECIĄGAMI!**

Nigdy jednak **NIE WOLNO królików kąpać tylko z powodu tego, że króliczek ma przebarwione lub brudne łapki np. od piasku!**

Króliki linieją od 2 do 4 razy w roku i powinno się je wtedy dokładnie wyczesywać odpowiednią szczotką. Uszatkowi należy też co 2-4 miesiące za pomocą specjalnych nożyczek przycinać pazurki. Trzeba przy tym uważać na silnie ukrwioną miążgę wewnątrz pazura – obcinamy **TYLKO** końcówki. Jeśli nie potrafimy lub boimy się samodzielnie obciąć uszatkowi pazurki, to wówczas zwróćmy się z tym do weterynarza.

Nie eksperymentujcie i **nie rozmnażajcie królików w domu!** Bardzo trudno jest zapewnić odpowiednie warunki do rozmnażania i wychowywania młodych, dlatego też najczęściej i tak, niestety, młode umierają. Poza tym jest wystarczająco dużo uszatków maluchów, które nie mogą znaleźć kochających opiekunów.

PRAWIDŁOWA DIETA

Podstawą żywienia króliczka w domu są: **SIANO, WODA, ZIELENINA i GRANULAT**. Siano i woda powinny być dostępne **cały czas**. Wodę podajemy w poidelku lub ceramicznej miseczce, natomiast sianko w paśniku. Dobrej jakości siano jest suche, zielone i pachnące.

Woda musi być **przegotowana**, nie wolno podawać wody prosto z kranu.

Dlaczego polecany jest granulát, a nie mieszanki?

W mieszankach mamy zazwyczaj zboża, owoce, warzywa, orzechy i jakieś kolorowe chrupki. Są one bardzo kaloryczne, zawierają dużo cukru, tłuszczu, a mało włókna. Królik jest łasuchem i z mieszanek wybiera to, co najsmaczniejsze i zazwyczaj najmniej zdrowe.

Granulat to rozdrobnione części roślin i warzyw, lucerna, ewentualnie jakieś zboża, uformowane w postaci kulek, pałeczek lub granulek. Dzięki temu królik zjada wszystko, nie wybierając niezdrowych smakotyków.

Trudno znaleźć na rynku produkty, które by odpowiadały takim normom. Dlatego szukajmy tych najlepszych trzymając się zasady, by *białka było mniej niż włókna (błonnik)*.

(za www.carrotcafe.com)

Aby dieta była urozmaicona i bogatsza w witaminy i minerały można podawać warzywa i rośliny zielone oraz owoce, te drugie traktując jednak jako przysmak, podawany w niewielkich ilościach od czasu do czasu.

Warzywa i owoce podajemy **umyte i osuszone**. Trawę, zioła i gałązki zbieramy min. 100m od drogi.

Zieleninę i warzywa wprowadzamy **STOPNIOWO** do jadłospisu króliczka, dopiero **od 3 miesiąca życia!!!**

WARZYWA I ROŚLINY BEZPIECZNE:

WARZYWA			ROŚLINY I ZIOŁA		
bazylija	koper włoski	poziomka (liście)	babka lancetowata	krwawnik	pasternak
brokuł	lubczyk	rzeżucha	babka zwyczajna	lebioda	podbiał
cykoria	lucerna	rzodkiewka (liście)	bratek (kwiaty)	leszczyna	pokrzywa
endywia	marchew	sałata rzymska	brzoza	lipa	rumianek
groszek (młode listki)	mięta pieprzowa	seler	bylica	mniszek lekarski (mlecz)	siemię lniane
kielki zbóż i traw	papryka zielona	słonecznik (liście)	dziurawiec	nagietek	stokrotka
kolendra	pietruska (natka i korzeń)	truskawka (liście)	jasnota	nasturcja (kwiaty, młode listki, owoce)	szałwia
koper ogrodowy	porzeczki (liście)		komosa	ogórecznik	wierzba
			koniczyna biała	olsza czarna	
			koniczyna czerwona	oset	

WARZYWA, KTÓRE MOGĄ POWODOWAĆ ZATRUCIA, JEŚLI PODANE W NADMIARZE:

buraki (liście)	liście ziemniaków
cebula	por
fasola	rabarbar
kalafior	sałata
kapusta biała	szczaw
kapusta czerwona	szpinak
liście kalarepy	ziemniaki surowe
liście pomidorów	

ROŚLINY TRUJĄCE:

DZIKIE I OGRODOWE			DOMOWE		
bieluń	hiacynt	ostrokrzew	agawa	difenbachia	hoja (woskownica)
bluszcz	hortensja	powojnik	aloes	dracena	jemiola
bukszpan	jaskier	przebiśnięg	amarylis	figus	niecierpek
cis	konwalia	robina biała	bieluń	fiolęk alpejski	paproć
dereń	ligustr	sumak octowiec	bluszcz	geranium	różanecznik
dziki bez	mak	śnieguliczka	chryzantema	gwiazda betlejemska	storczyki
glistnik	narcyz	tulipan			

UWAGA!

UPEWNIJ SIĘ, ZANIM PODASZ NOWE WARZYWO, OWOC CZY ROŚLINĘ, ŻE NIE ZASZKODZI KRÓLIKOWI. JEŚLI MASZ WĄTPLIWOŚCI – NIE PODAWAJ!

OWOCE, KTÓRE MOŻEMY PODAWAĆ:

ananas	jabłka (bez pestek)	pestki dyni
brzoskwinie (bez pestek)	kiwi	pomarańcze (bez pestek)
czarne jagody	maliny	słonecznik
grapefruit	melon	śliwki (bez pestek)
gruszki (bez pestek)	papaja	truskawki

SMAKOŁYKI

Wielu opiekunom wydaje się, że ich podopiecznym dzieje się krzywda, jeśli nie dostają słodyczy, dropsów, kolb i innych produktów dostępnych w sklepach. W praktyce są to niewiele warte „Fast foody”, które dostarczają pustych kalorii, cukru i tłuszczu.

Dropsy i ciasteczka zawierają produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, mleko), których roślinożerne zajęczaki jeść nie powinny.

Kolby są dość kaloryczne, są w nich zboża, owoce i kolorowe wypełniacze i należy je traktować jako rarytas, smakołyk podawany raz na czas, a nie jako podstawowa dieta.

Absolutnie nie powinno się podawać królikom **suchego chleba, ciastek i czekolady** (zawarte w niej substancje są dla zwierząt **trucizną!**)

Jeśli chcemy czymś królika dodatkowo uszczęśliwić, lepiej dla jego zdrowia będzie dać mu suszony owoc, orzeszka, pestkę dyni lub słonecznika. Są już dostępne w sklepach **naturalne produkty zielone** zawierające suszone zioła, mieszanki owoców i chipsy warzywne.

Nieprawidłowa dieta prowadzi do otyłości, zaburzeń trawienia (zaparcia, biegunka, wzdęcia), a co za tym idzie skraca życie królika. Przy zbyt kalorycznej diecie królik „zapomina” o tym, że powinien zjadać cekotrofy, czyli bogaty w witaminy kał nocny, co prowadzić może do anemii.

ŚCIERANIE ZĘBÓW

Tak jak gryzoniom, zajęczakom zęby rosną całe życie. Królik ze zdrowym zgryzem ściera je żując karmę: siano, warzywa, zieleninę. Dodatkowo można mu zapewnić zdrową rozrywkę dostarczając świeżych lub suszonych gałązek drzew liściastych i owocowych takich jak: **wierzba, leszczyna, lipa, buk, jabłoń, grusza**.

Nie podajemy gałązek drzew iglastych (sosna, jodła, jałowiec itp.), zimozielonych oraz owocowych takich jak śliwa, morela, wiśnia, czereśnia; jarzębina, kasztanowiec, dąb.

ZDROWIE

Nie życzę nikomu, aby musiał się udać ze swoim podopiecznym do lekarza z powodu choroby. Dlatego tak ważną rzeczą jest profilaktyka.

W Polsce nie ma obowiązku szczepienia królików, jednak istnieje taka możliwość.

Szczepienia ochronne wykonuje się 2 razy do roku: wiosną i jesienią.

Są to szczepienia na **pomór króliczy i myxomatozę**.

Pomór jest groźną chorobą, która może być przyniesiona do domu np. wraz z trawą z łąki. Polecane jest szczepienie zwłaszcza królików wychodzących na trawniki lub karmionych świeżą trawą z łąk i lasów.

Myxomatoza to choroba roznoszona przez komary, dlatego warto zaszczepić każdego królika, nawet tego, który nie ma kontaktu ze światem zewnętrznym.

Zdrowy królik jest wesoły i ciekawski. Ma czyste futerko, dużo energii i nie ma nadwagi.

Jeśli zauważysz, że królik nie porusza się, kicha, jest osowiały, nie ma apetytu, nie robił bobków przez ostatnie 12 godzin, ślini się, z trudem oddycha, ma wyciek z oczu lub nosa, ma rozwolnienie, nie trzyma moczu lub ma krew w moczu, chudnie bez zmiany w diecie, nie może utrzymać równowagi lub pionowo głowy, ma narośl, guzki lub rany na skórze – udaj się **NIEZWŁOCZNIE** z króliczkiem do weterynarza. Gdy króliczek ma wzdęcia, możemy mu ulżyć w cierpieniu poprzez **DELIKATNY** masaż brzuszka.

Nigdy nie próbujemy leczyć króliczka na własną rękę ani nie lekceważymy żadnych objawów!!! Króliczki mają bardzo słaby układ odpornościowy i nawet najmniejsza infekcja może doprowadzić do śmierci.

JAK OSWOIĆ I JAK SIĘ BAWIĆ Z KRÓLIKIEM

- Króliki nie nadają się dla małych dzieci, gdyż przy nieodpowiedniej opiece (łapanie za uszy, nieprawidłowe podnoszenie) stają się **agresywne!**
- Aby skutecznie **OSWOIĆ** króliczka – aby nie uciekał, nie bał się kontaktu z ludźmi i nie był agresywny – należy spędzać z nim jak najwięcej czasu. Nigdy nie próbujemy łapać, dotykać królika od tyłu – pozwólmy mu najpierw powąchać naszą dłoń, usiądźmy na ziemi, nie wykonujemy gwałtownych ruchów, bądźmy delikatni i ostrożni – **TO BARDZO WAŻNE!** Króliczki przeważnie uwielbiają głaskanie – ale trzeba robić to umiejętnie. Głaskanie i delikatne drapanie najlepiej rozpocząć od noska i przesuwać dłoń do góry w stronę uszu i całego grzbietu. Można podrapać za uchem ale nigdy **NIE POD BRODĄ!** Jest to bardzo czułe miejsce u królików i nie lubią, gdy się je tam dotyka.
- Jeżeli króliczek akurat nie ma ochoty na głaskanie, na zabawę, to do niczego go **NIE ZMUSZAJMY!** Każdy ma prawo mieć gorszy dzień, a zmuszając go do określonego zachowania tylko pogorszymy sytuację.
- **Nauka czystości** polega na zachęcaniu do korzystania z kuwety poprzez umieszczenie w niej sianka, **nagradzanie** zdrowymi smakołykami, gdy króliczek robi postępy. **Nie należy karać** króliczka, gdyż to przynosi odwrotny skutek!
- Króliki „ogłądają” wszystko zębami, dlatego należy **zabezpieczyć** mieszkanie, chowając kable, nie zostawiać na podłodze niczego, co królik mógłby pogryźć, zniszczyć.
- Rozrywką może być kartonowe pudło z powycinanymi dziurami, tunel lub kosz wiklinowy (nie lakierowany), kulka z papieru, piłeczka „kula smakula” (do kupienia w sklepach), kawałek materiału lub maskotka.
- **Chroń** króliczka przed gorącem, przeciągami, wilgocią, **HAŁASEM** (w szczególności przed głośną muzyką), atakiem, bądź samym niebezpieczeństwem ataku ze strony innych zwierząt. Króliczki to bardzo stresujące się zwierzątka i często umierają na zawał serca spowodowany nagłym, silnym stresem.
- **PAMIĘTAJMY** - Jeżeli nie możemy poświęcić odpowiedniej ilości czasu i zapewnić odpowiednich warunków – **NIE DECYDUJMY SIĘ NA KRÓLICZKA!**

CHCESZ WIEDZIEĆ WIĘCEJ O SWOIM KRÓLICZKU?

Zapraszamy na naszą stronę internetową:

www.porady.kroliki.net

Możesz też wziąć udział w dyskusjach odbywających się na forum, na różne tematy dotyczące króliczków:

www.forum.kroliki.net

Więcej informacji można szukać na stronach internetowych i forach:

www.kroliki.net www.uszata.com

Opracowane na podstawie forów dyskusyjnych o tematyce króliczej oraz powyższych stron i własnego doświadczenia.

**Zwierzę, jako istota żyjąca, zdolna do odczuwania cierpienia, nie jest rzeczą.
Człowiek jest mu winien poszanowanie, ochronę i opiekę.**